

Tarih : 27.06.2022

No : 2022/28

Konu : Kredi Kullanımına Döviz Varlığı Sınırı Getirilmesine İlişkin BDDK Kararı

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK)'nın 24.06.2022 tarih ve 10250 sayılı Kararı ile Türk Lirası kredi kullanımına döviz varlığı sınırı getirildi.

Yabancı Para nakdi varlıklarının TL karşılığı 15 milyon TL'yi aşan Şirketler

Karara göre, bankalar ve finansal kuruluşlar dışındaki, 660 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili düzenlemeler uyarınca bağımsız denetime tabi şirketlerin (Şirket) (gerçek kişiler karar kapsamında değildir.) kredi başvurusu yaptıkları tarih itibarıyla yabancı para (YP) nakdi varlıklarının (altın dahil, efektif döviz ile bankalardaki YP mevduat) Türk Lirası (TL) karşılığının 15 milyon TL'nin üzerinde olması halinde; bu Şirketlerin YP nakdi varlıklarının, en güncel finansal tablolarına göre aktif toplamından veya son 1 yıllık net satış hasılatından büyük olanının yüzde 10'unu aşması durumunda, söz konusu Şirketlere TL cinsinden yeni bir nakdi ticari kredi kullandırılmayacaktır.

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan muhasebe ve finansal raporlama standartları çerçevesinde konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğü bulunan Şirketler için bu değerlendirme konsolide bilançolar üzerinden yapılacaktır.

Bilindiği üzere, konsolide finansal tablolar bir grubun finansal tablolarının tek bir işletme gibi sunulduğu finansal tablolarıdır. Konsolide finansal tablolar ana ortaklığın tüm bağlı ortaklıklarını kapsamaktadır.

Kararda belirtilen "en güncel finansal tablolar" ifadesi ile Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan muhasebe ve finansal raporlama standartları çerçevesinde konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğü bulunanlardan konsolide; konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğü bulunmayanlardan konsolide olmayan; aynı standartlara uygun olarak hazırlanıp Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşlarınca denetlenmiş en güncel finansal tablolar kastedilmektedir.

Buna göre, bağımsız denetime tabi olan şirketlerin 31.12.2021 tarihli bilançoları en güncel finansal tablolardır.

Kapsamın Belirlenmesinde Kullanılacak Bilgi ve Belgeler

Bir Şirketin Karar kapsamında olup olmadığı, bu Şirketin YP nakdi varlık toplamı ile bağımsız denetimden geçmiş en güncel finansal tabloları uyarınca aktif toplamı ve son 1 yıllık net satış hasılatının bağımsız denetim kuruluşu tarafından onaylanarak belgelendirilmesi suretiyle belirlenecektir. Konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğü bulunan Şirketler için bu değerlendirme konsolide bilanço üzerinden yapılacaktır.

Kapsama Dahil Olmayan Şirketlerin Kredi Başvurusu için Bankaya Vermeleri Gereken Evraklar

YP nakdi varlıklarının TL karşılığı 15 milyon TL'yi aşmayan Şirketler Karar kapsamındaki kredi sınırlamasına dahil olmayacaktır. Ancak, bu **Şirketlerin kredi başvuru tarihi itibarıyla,**

- Mevcut YP nakdi varlıkları ile en güncel finansal tablolarına göre aktif toplamını ve son 1 yıllık net satış hasılatını **bağımsız denetim kuruluşuna tespit ettirmeleri**,
- Kullanacakları kredinin vadesi boyunca YP nakdi varlıklarının TL karşılığının 15 milyon TL'yi aşmayacağını ya da aşsa bile aktif toplamından ya da son 1 yıllık net satış hasılatından büyük olanının yüzde onunu geçmeyeceğini beyan ve taahhüt etmeleri,
- Söz konusu beyan ve taahhüdün banka tarafından kontrolünün sağlanmasını teminen Şirketlerin her ayın ilk 10 iş günü içinde bir önceki ay sonu bilançosuna

göre YP nakdi varlıklarının, aktif toplamının ve bir önceki ay sonu itibarıyla son 12 aylık net satış hasılatının güncel değerini bankaya iletmeleri gerekmektedir.

Örnek Uygulama

Bir şirketin;

- Yabancı para nakdi varlıkları 600.000 Dolar ve 300.000 Avro
- Aktif toplamı 35 milyon Türk Lirası
- Yıllık net satış hasılatı 100 milyon Türk Lirası

olduğunu kabul ettiğimizde ticari kredi kullanıp kullanamayacağı aşağıdaki şekilde belirlenecektir.

Formül:

Yabancı Para (YP) Nakdi Varlıkları / Aktif Toplamı veya Son 1 Yıllık Net Satış Hasılatından Büyük Olanı > 10%

Örneğimizde yıllık net satış hasılatı, aktif toplamdan büyük olduğundan hesaplamada yıllık net satış hasılatını dikkate alıyoruz. Ayrıca bu uygulama kapsamında, YP nakdi varlıkların TL karşılığının hesaplanmasında hesaplama tarihine ait Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru kullanılacaktır.

	Dolar	Avro
Kur (varsayılan)	16,80	17,80
Varlık	600.000	300.000
Türk Lirası Karşılığı	10.080.000 TL	5.340.000 TL
Yabancı para nakdi varlıkları toplamı	15.420.000 (10.080.000 TL + 5.340.000 TL)	
Yıllık Net Satış Hasılatı	100.000.000 TL	
Sonuç	0,1542 (15.420.000 / 100.000.000)	
Ticari Kredi Kullanım Durumu	Yabancı para nakdi varlıkları yıllık net satış hasılatının %10 'unu aştığından kredi kullanamaz.	

Yabancı Para Nakdi Varlıklarının TL Karşılığı 15 Milyon TL'yi Aşmayan Şirketler

YP nakdi varlıklarının TL karşılığı 15 milyon TL'yi aşmayan Şirketler, kredi başvuru tarihi itibarıyla, mevcut YP nakdi varlıkları ile en güncel finansal tablolarına göre aktif toplamını ve son 1 yıllık net satış hasılatını;

- Bağımsız denetim kuruluşuna tespit ettirmeleri ve kullanacakları kredinin vadesi boyunca YP nakdi varlıklarının TL karşılığının 15 milyon TL'yi aşmayacağını beyan ve taahhüt etmeleri,
- Söz konusu beyan ve taahhüdün banka tarafından kontrolünün sağlanmasını teminen Şirketlerin her ayın ilk 10 iş günü içinde bir önceki ay sonu bilançosuna göre YP nakdi varlıklarının, aktif toplamının ve bir önceki ay sonu itibarıyla son 12 aylık net satış hasılatının güncel değerini bankaya iletmeleri

şartıyla bu uygulamadan muaf tutulacaklardır.

Sınırlama Kapsamına Giren Ticari Kredi Türleri ve Mevcut Kredi Limitlerinin Durumu

Kararda ve yukarıda belirtilen her 3 şartı da sağlayan şirketler için, Karar tarihinden sonra kullanılacak, TL cinsinden her türlü nakdi ticari kredi sınırlama kapsamına girmektedir.

Bu kapsamda, Karar tarihinden önce müşterilere tahsis edilmiş limitler doğrultusunda kullanılacak rotatif nitelikli krediler ile KMH, kurumsal kredi kartları ve gecelik krediler için uygulama yukarıda belirtildiği şekilde yapılacaktır. Dolayısıyla 27 Haziran 2022 tarihiyle başlayan hafta içinde vadesi dolacak, yenilenecek bu tür krediler için ilgili müşterilerin gerekli belgeleri bu ay sonunda yapılacak hesaplama kadar ve yalnızca önceki ay sonuna göre bakiye artışı gerçekleşmiş ise tamamlaması gerekmektedir. Karar tarihinden önce kredi başvurusu yapılarak sözleşmesi akdedilmiş ancak henüz kullandırımı yapılmamış ve yalnızca 27 Haziran 2022 tarihiyle başlayan hafta içinde kullandırımı yapılacak olan spot nitelikli TL cinsinden nakdi ticari krediler için ise herhangi bir ilave kontrol yapılmasına gerek bulunmamakta olup, ilgili krediler Karar'dan etkilenmeyecektir.

Doğrudan Borçlandırma Sistemi (DBS) gibi gayri nakdi krediler, nakdi krediye dönüşmediği sürece Karar kapsamında değildir.

Diğer taraftan, Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca ya da 5411 sayılı Bankacılık Kanununun Geçici 32 nci maddesi uyarınca Karar tarihinden sonra yeniden yapılandırılan krediler, yeni kullandırım olarak değerlendirilmeyecektir. Ancak yeniden yapılandırma kapsamında olmayan ve Karar tarihinden sonra sözleşme koşullarının değiştirilmesi suretiyle yenilenen ya da mevcut kredilerin kısmen veya tamamen yeniden finanse edilmesi için kullanılan kredilerin yeni kullandırım olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Yabancı Para Net Pozisyon Açığı Bulanan Şirketler

Bu kuralın istisnası olarak, ilgili mevzuat uyarınca YP cinsinden kredi kullanması mümkün olmayan Şirketlerle sınırlı olmak üzere, bu Şirketlerin bankaya kredi başvurusunda bulunduğu tarihten itibaren 3 aylık dönem içinde yabancı para net pozisyon açığı bulunduğunu Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşları tarafından (bağımsız denetim kuruluşu) en güncel finansal tabloları üzerinden yapılacak incelemeye göre tespit ettirmeleri ve bu kuruluşlarca onaylanmış belgelerle bankaya başvurmaları şartıyla, bu Şirketlere yalnızca başvuru tarihini izleyen 3 aylık dönemdeki, söz konusu tespit edilen pozisyon açığı ile sınırlı olmak üzere TL cinsinden nakdi ticari kredi kullandırılabilir.

Bu istisnadan yararlanacak Şirketler için bakılacak kriter, yabancı para pozisyon açığının bulunması yani önümüzdeki herhangi bir 3 aylık dönemde yabancı para borçlarının (yükümlülüklerinin) yabancı para varlıklarından fazla olması durumudur. Böyle bir durum söz konusu ise, YP yükümlüklerin YP varlıklarından fazla olduğu tutar kadar bu Şirketlere de TL cinsinden nakdi ticari kredi kullandırılabilir.

YP Cinsinden İhraç Edilmiş Menkul Kıymetler ve Eurobond Gibi Borçlanma Araçlarının Durumu

Kararda da belirtildiği üzere YP nakdi varlıklar kapsamına Şirketlerin altın da dahil olmak üzere efektif dövizleri ile bankalardaki YP mevduatları dahil olup, Şirketlerin yurt içi yerleşiklerce YP cinsinden ihraç edilmiş menkul kıymetler ve Eurobond gibi borçlanma araçlarından oluşan diğer parasal varlıkları Kararda belirtilen YP nakdi varlıklar kapsamına girmemektedir. Ancak Şirketlerin, yurt dışı yerleşiklerce YP cinsinden ihraç edilmiş menkul kıymetler ve hisse senetleri ile yurt dışı yerleşiklerle yapılan ters repo gibi diğer parasal varlıkları da Karar kapsamındaki YP nakdi varlık tutarının hesaplamasına dahil edilecektir.

Bilgilerinize sunarız,

Saygılarımızla,